

Takarónövényes talajápolás a szőlőben

Dr. Donkó Ádám
Tokaj, 2019. 07. 08.

Miért is van szükség
a szőlősorközök takarására?

Előzmények – egyoldalú mechanikai művelésmód helyett

- Klímaváltozás, SZÉLSŐSÉGES IDŐJÁRÁS (heves záporok, zivatarok)
 - Hegy-völgy irányú sorvezetés
- ERÓZIÓS KÁROK

- BIODIVERZITÁS fokozása, TALAJSZERKEZET javítás

Alternatív talajápolási lehetőségek:

- Időszakos takarónövényzet
- **Fajgazdag, tartós (minimum 3 év) takarónövényzet**
- Zöldtrágyakeverékek
- Szalmatakarás
- (Gyomflóra, füvesítés)

Kulcskérdés az ültetvény kora, kondíciója, vízellátottsága

Időszakos takarónövényzet

Előnyök:

- Csapadékban szegényebb területeken, fiatal ültetvényekben, kedvezőtlen évjáratokban is jól alkalmazható
- Kiválóak erre a célra pl. a gabonafélék, melyeknek nyár folyamán lekaszálva megszűnik a vízfelvételük, gyökereik azonban rögzíti a talajt, fékezve az eróziót
- A gabonafélék akár például bükkönnyel is kombinálhatók
- A vetőmagot takarmányként megvásárolva olcsó, megbízható módszer

Hátrányok:

- Minden évben el kell vetni a vetőmagot/vetőmagkeveréket
- Nem tartalmaz látványos, virágzó fajokat – szemben egy fajgazdag állománnyal

Szalmatakarás

Előnyök:

- Javul a talaj vízháztartása, növekszik a termésmennyiség
- Kitűnő gyomszabályozó hatás
- Megakadályozza az eróziót, csökken a talaj hőingadozása
- Környezetbarát technológia: takaróanyagként számos különféle természetes „hulladék” alkalmas

Hátrányok:

- Tűzveszélyes
- Fokozódó csúszásveszély
- Fennáll egyes rágcsálók betelepülésének veszélye
- Pentozánhatással számolhatunk 2-3 év elteltével
beszerzési, kijuttatási költségek

Gyomflóra meghagyása a sorközben

Előnyök:

- Nem szükséges vetés, magától kialakul
- Védelmet nyújt(hat) az erózió ellen

Hátrányok:

- Sikeresége nagyban függ a terület környezetének növényflórájától
- Eredményessége függ a talaj gyommagkészletétől
- Invazív gyomok megjelenése esetén nem alkalmas a technológia
- Fűfélék elterjedésével kedvezőtlen talajtakaró állomány alakulhat ki

Fajgazdag, évelő takarónövényzet

Füvesítés

- Kevésbé engedi le a vizet
- Sűrű gyökérzetet fejleszt, a talaj felső szintjében
- Könnyebben alakul ki talajtömörödés
- Ásógépes feltörése után kedvezőtlen a traktor közlekedése szempontjából
- **Kaszálással, mulcsozással tartható csak karban**
- Minden kaszálás/mulcsozás után, az állomány növekedésekor víz-és tápanyagfelvétele megnő
- Kevésbé oldja az ültetvény monokultúra jellegét, nem tartalmaz látványos, virágzó fajokat

Fajgazdag sorköztakaró

- Óvja a talajszerkezetet (eltérő gyökeresedés), megakadályozza a tápanyagok kimosódását
- Élénkíti a talajéletet, javul a talaj vízháztartása
- A pillangósok megkötik a légköri nitrogént
- Ha a növénytakaró magassága problémássá válna, **lehengerelhető, nem szükséges kaszálás/mulcsozás**
- Kedvező esztétikai hatást nyújt, növeli az ültetvény biológiai sokféleségét

2012: fajgazdag sorköztakaró növényzet kísérletek

**Cél: őshonos fajokból álló, évelő magkeverék
fejlesztése hazai borvidékeink számára**

ÖMKi

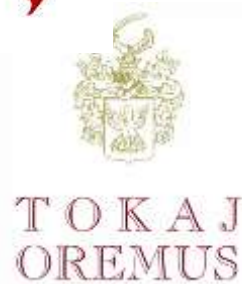
Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet

Research Institute of Organic Agriculture | Forschungsinstitut für biologischen Landbau

PARTNER OF FIBL SWITZERLAND

Völgy

Stefán Tibor

BOCK

Vida

2012-2018-I KÍSÉRLETEK ALAPJÁN, LEGINKÁBB EREDMÉNYES ÉVELŐ NÖVÉNYFAJOK:

- **Lándzsás útifű**
- **Komlós lucerna**
- **Fehérhere**
- **Vöröshere**
- **Szarvaskerep**
- **Tarka koronafürt**
- **Vadmurok**
- Takarmánybaltacim (hengereelni szükséges)
- (búzavirág, imola, évelő len, cickafark)

(Igény esetén, egy évig fennmaradók: bíborhere, facélia, mustár, magvas gomborka, gabonafélék – *hengerelést igényelnek*)

Gyógynövényes magkeverék, Balaton-felvidék /2013/

Optimális agrotechnikai műveletek:

- Gyomosodás esetén magas tarlós kaszálás
- Hengerelés, ha a növényzet magassága zavarja a művelést
- Magas tarlós (10-15 cm tarló) kaszálás, mulcsozás maghozás után (pl. szüreti munkák előtt)
- Késes talajlazítás (őszi-téli csapadék), nem forgatás

**Biocont-Ecovin
magkeverék
/2013/**

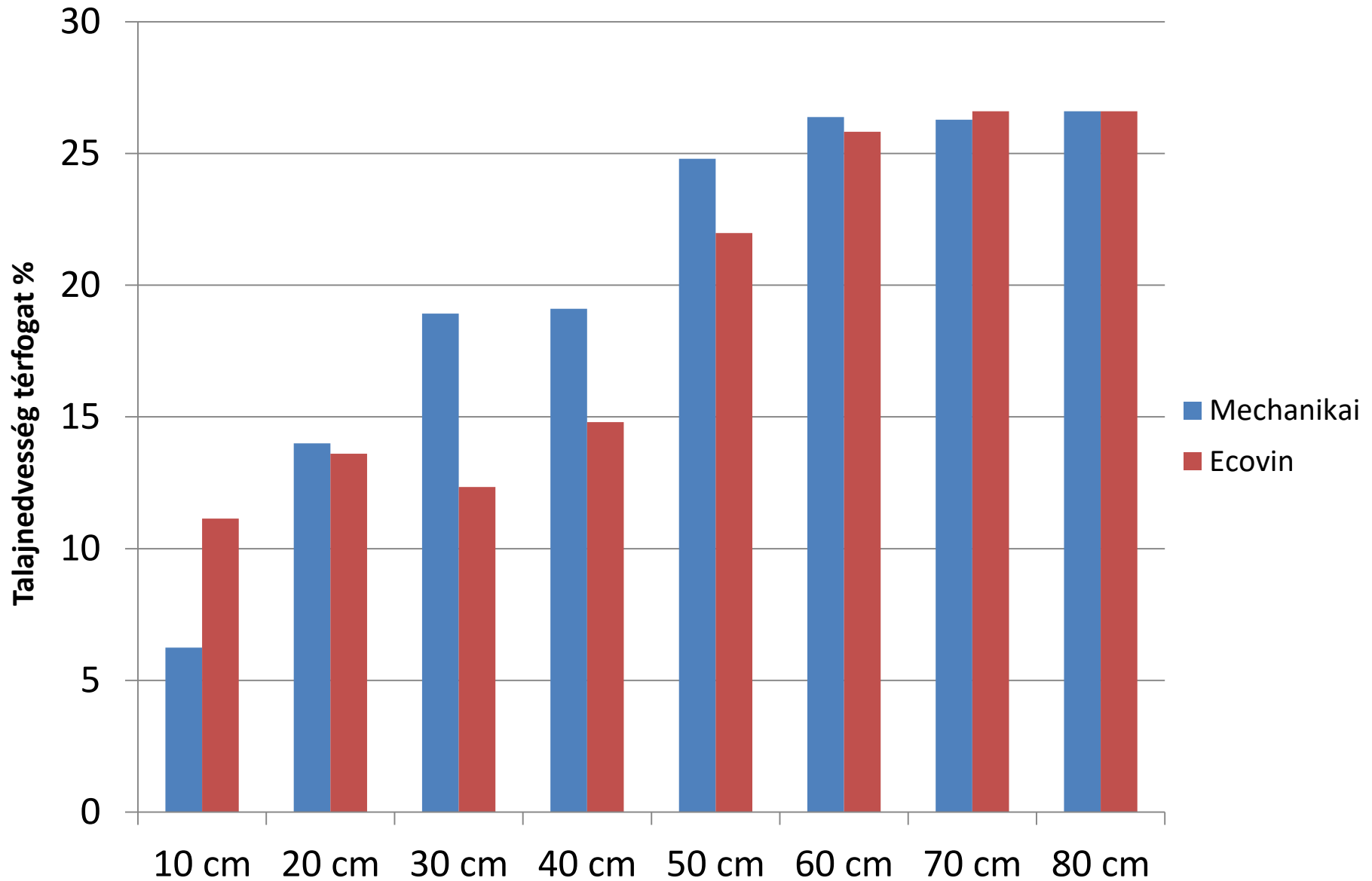
**Helytelen nyári
kaszálás után**

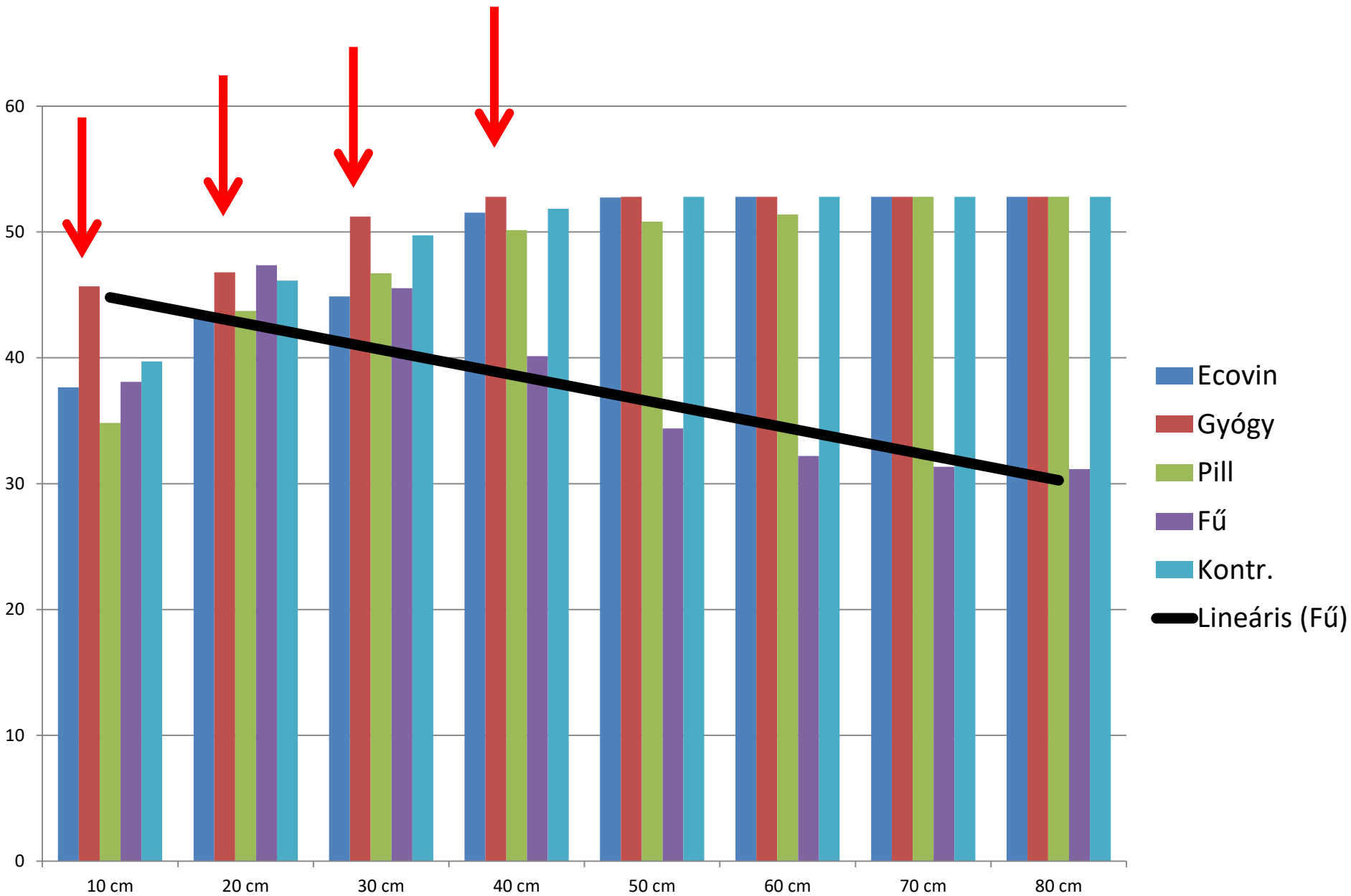
Talajnedvesség mérés (2015-2016-2017)

Talajnedvesség mérés, Dömsöd, 2017. 08. 04.

Talanedvesség (V/V %) mérés, Balatonfőkajár (Feind Borház), 2016. április 15.

www.biokutatas.hu

adam.donko@biokutatas.hu

06/20-380-3711

Talajápolás a szőlőben – fókuszban a fajgazdag sorköztakarás

ÖMKI ÉLŐ SORKÖZ

Őshonos, évelő fajok

www.biokutatas.hu

magkeverek@biokutatas.hu

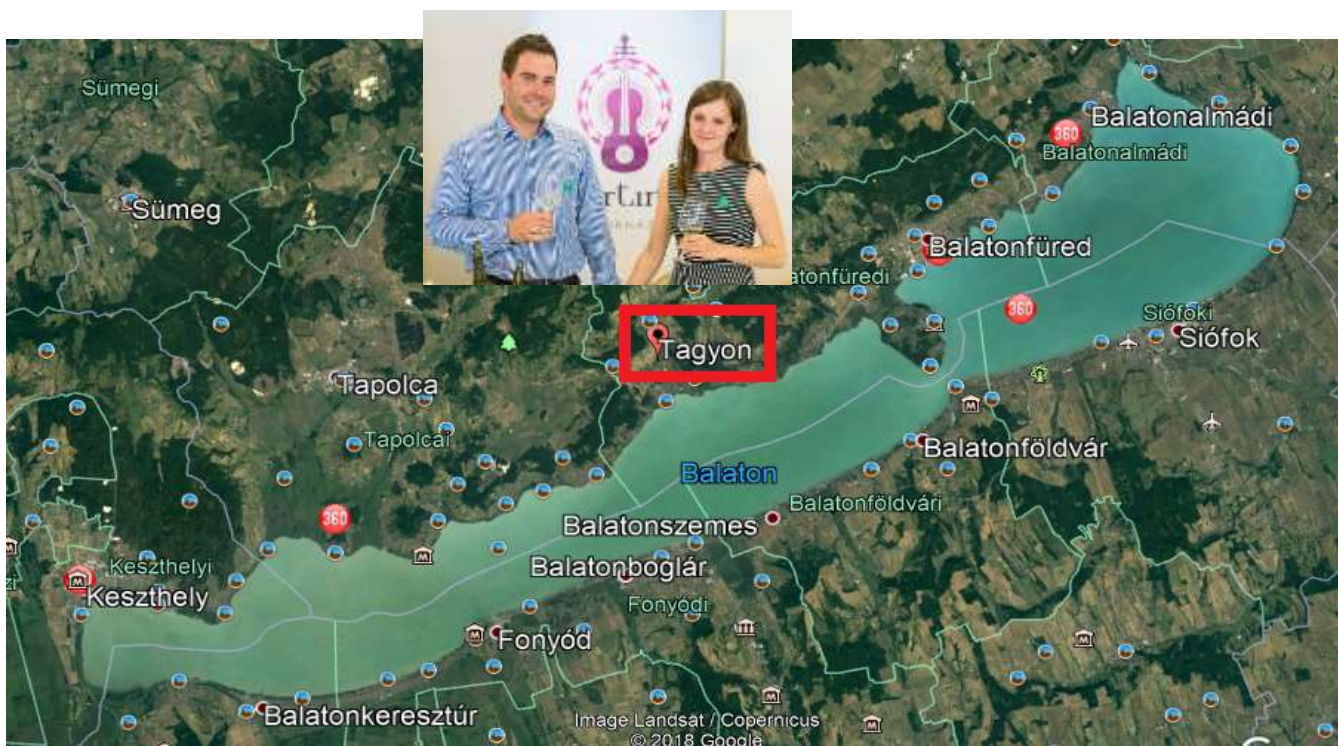

RELACS EU projekt

Réz helyettesítő szerek tesztelése
relacs-project.eu

Ruppert Márton , Ruppert-Pákai Petra - Martinus Birtok

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Donkó Ádám
adam.donko@biokutatas.hu
+36/20-380-3711

